

Innehåll, syfte och uppskattad tidsåtgång

Träff	Syfte	Beräknad tid	Material
1. Självvärdering	Diskutera och analysera vad jag/vi är bra på och vad jag/vi kan utveckla.	120 min	
2. Kursplanen	Få en djupare förståelse för hur förmågor och kunskapskrav relaterar till varandra.	75 min	Lgr 11
3. Konstruera uppgift/fråga	Träna på att konstruera frågor och uppgifter och bedömningsituationer som relaterar till dessa och som hjälper eleverna att visa sitt kunnande i relation till kunskapskraven.	120 min	Lgr 11
4. Analysera elevexempel I	Utveckla bedömarkompetensen, identifiera eventuella svårigheter och missuppfattningar hos eleverna samt arbeta för en ökad samsyn och likvärdighet i bedömningar.	150-180 min	Lgr 11, kommentarmaterial till kursplaner och kunskapskrav
5. Konstruera ny uppgift/fråga	Samma som 3.	120 min	Lgr 11
6. Analysera elevexempel II	Samma som 4.	150-180 min	Lgr 11, kommentarmaterial till kursplaner och kunskapskrav
7. Betygsättning	Diskutera och eventuellt utvärdera och utveckla rutiner för betygsättning på skolan.	90-120 min	Informationsmaterial Betyg åk 6 (-9)

Material

[Lgr 11](#)

[Kommentarmaterial till kursplaner](#)

[Kommentarmaterial till kunskapskrav](#)

[Informationsmaterial Betyg årskurs 6 \(-9\)](#)

Självvärdering

Syfte: diskutera och analysera vad jag/vi är bra på och vad jag/vi kan utveckla.

Förslag på upplägg

- Deltagarna gör enskilt självvärderingen.
- Gemensamma diskussioner utifrån "Vad är vi bra på och vad behöver vi utveckla?".
- Utifrån självvärderingen, diskutera och prioritera utvecklingsområden. Utgå ifrån de frågor som ni värderat lågt (1-2). Formulera dessa i ett dokument.
- Spara självvärderingarna och prioriteringarna, och utvärdera tillsammans vid ett senare tillfälle (kanske efter en termin eller ett läsår).

I vilken utsträckning...

(1= i liten utsträckning och 4= i stor utsträckning)

1	2	3	4
---	---	---	---

1. ... präglas kulturen på skolan av en tro på att alla eleverna kan uppfylla alla delar av kunskapskraven?

Vad är vi bra på och vad behöver vi utveckla?

2. ... uppfattar mina elever att bedömningen är till för att stödja deras kunskapsutveckling och inte bara knutet till omdömen och betygsättning?

Vad är vi bra på och vad behöver vi utveckla?

3. ... gör jag allsidiga bedömningar och använder mig av olika former av underlag?

Vad är vi bra på och vad behöver vi utveckla?

4. ... har vi en gemensam begreppsanvändning när vi pratar om bedömning. Använder vi begreppen: samstämmighet (alignment), progression, likvärdig bedömning, allsidig bedömning, bedömningsaspekt, inter- och intrabedömarreliabilitet, formell/informell bedömning, formativ/summativ bedömning, validitet, autentisk bedömning, generella (holistiska) och specifika (analytiska) matriser.

Vad är vi bra på och vad behöver vi utveckla?

Vilka begrepp behöver jag kolla upp?

5. ... är eleverna delaktiga i bedömningsarbetet?

Vad är vi bra på och vad behöver vi utveckla?

6. ... diskuterar jag och mina kolleger vad som kännetecknar läroplansnära och konstruktiva frågor och uppgifter?

Vad är vi bra på och vad behöver vi utveckla?

7. ... analyserar och diskuterar jag och mina kolleger olika elevexempels kvalitet i förhållande till kunskapskraven?

--	--	--	--	--

Vad är vi bra på och vad behöver vi utveckla?

8. ... analyserar vi elevers resultat på nationella proven och jämför dessa med den egna dokumentationen? Finns det gemensamma former och rutiner för detta?

--	--	--	--	--

Vad är vi bra på och vad behöver vi utveckla?

9. ... använder jag ändamålsenliga och effektiva former för att dokumentera planeringar och elevernas kunskapsutveckling?

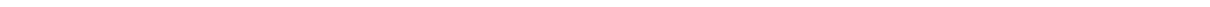
--	--	--	--	--

Vad är vi bra på och vad behöver vi utveckla?

10. ... diskuterar jag och mina kollegor hur vi dokumenterar elevers kunskapsutveckling?

--	--	--	--	--

Vad är vi bra på och vad behöver vi utveckla?

2

Kursplanen

Syfte: Få en djupare förståelse för hur förmågor och kunskapskrav relaterar till varandra.

Förslag på upplägg:

1. Tidigare kunskapssyn ligger fast i de nya styrdokumenterna men med en starkare betoning på kunskapsuttrycket *förmåga (långsiktiga mål)*. Hur brukar du tänka kring förmåga? Hur relaterar *förmåga* till de fyra F:en (*fakta, förståelse, färdighet samt förtrogenhet*)?

2. Anders Jönsson säger att kunskapsrelaterade "mål måste vara uttryckta i termer av handling för att kunna tydliggöras – vad ska eleverna kunna göra med sina kunskaper?"¹. Titta på en förmåga/mål i kursplanen och identifiera vilket/vilka handlingsverb som finns beskrivet och se sedan i vilka delar av kunskapskraven detta utvecklas? (kan se lite olika ut i olika ämnen)

Ex från biologi åk 6

Verb i förmågan

Genomföra

Motsvarande verb i kunskapskraven

genomföra, formulera, använda, jämföra, föra resonemang, ge förslag, göra dokumentationer

¹ Lärande bedömning. (2010).

3. Försök sedan para ihop *samtliga* förmågor i ett ämne med kunskapskraven. Hur verkar samstämmigheten?

Ex. från biologi åk 6

Förmågor (Långsiktiga mål)	Kunskapskrav för betyget E i slutet av årskurs 6
<p>använda kunskaper i biologi för att granska information, kommunicera och ta ställning i frågor som rör hälsa, naturbruk och ekologisk hållbarhet,</p>	<p>Eleven kan samtala om och diskutera enkla frågor som rör hälsa, naturbruk och ekologisk hållbarhet genom att ställa frågor och framföra och bemöta åsikter på ett sätt som till viss del för samtalen och diskussionerna framåt. Eleven kan söka naturvetenskaplig information och använder då olika källor och för enkla resonemang om informationens och källornas användbarhet. Eleven kan använda informationen i diskussioner och för att skapa texter och andra framställningar med viss anpassning till sammanhanget.</p>
<p>genomföra systematiska undersökningar i biologi, och</p>	<p>Eleven kan genomföra enkla fältstudier och andra undersökningar utifrån givna planeringar och även bidra till att formulera enkla frågeställningar och planeringar som det går att arbeta systematiskt utifrån. I arbetet använder eleven utrustning på ett säkert och i huvudsak fungerande sätt. Eleven kan jämföra sina och andras resultat och för då enkla resonemang om likheter och skillnader och vad de kan bero på samt bidrar till att ge förslag som kan förbättra undersökningen. Dessutom gör eleven enkla dokumentationer av sina undersökningar i text och bild.</p>
<p>använda biologins begrepp, modeller och teorier för att beskriva och förklara biologiska samband i människokroppen, naturen och samhället.</p>	<p>Eleven har grundläggande kunskaper om biologiska sammanhang och visar det genom att ge exempel på och beskriva dessa med viss användning av biologins begrepp. I enkla och till viss del underbyggda resonemang om hälsa, sjukdom och pubertet kan eleven relatera till några samband i människokroppen. Eleven kan också beskriva och ge exempel på människors beroende av och påverkan på naturen och gör då kopplingar till organismers liv och ekologiska samband. Dessutom berättar eleven om livets utveckling och ger exempel på organismers anpassningar till olika livsmiljöer. Eleven kan också berätta om några naturvetenskapliga upptäckter och deras betydelse för människors levnadsvillkor.</p>

3

Konstruera uppgifter som en del av en planering – I

Syfte: Träna på att konstruera frågor och uppgifter och bedömningssituationer som relaterar till dessa och som hjälper eleverna att visa sitt kunnande i relation till kunskapskraven.

Formulera en uppgift eller fråga. Uppgiften kan också användas som utgångspunkt för en pedagogisk planering.

Vilka ämnesspecifika förmågor (eller delar av) prövar uppgiften?	
Vilka delar av det centrala innehållet omfattas? <i>Vilka delar i det centrala innehållet används för att utveckla den valda förmågan?</i>	
Vilka delar av kunskapskraven är relevanta? (utifrån förmågor och valt centralt innehåll)	
Fråga/frågor/uppgift <i>Uppgifterna måste ge utrymme för lösningar som motsvarar värdeorden på samtliga nivåer. Det kan också vara värt att tänka på att mer avgränsade uppgifter visserligen kan ge mer precisa bedömningsanvisningar, men att vidare uppgifter ofta ger utrymme för eleverna att visa sitt kunnande på flera olika sätt.</i>	

Utveckla eventuellt valda delar av kunskapskraven till mer specifika bedömningsaspekter kopplade till uppgiften.

T.ex. kan kunskapskravet i Sv åk 6 "Dessutom kan eleven, utifrån egna erfarenheter, tolka och föra ... underbyggda resonemang om tydligt framträdande budskap i olika verk." utvecklas till:

Tolkning: Att resonemanget utgår från elevens återgivning av sin tolkning av textens handling och budskap samt att den tolkningen är relevant. I vilken omfattning eleven rör sig i texten, kopplar ihop olika händelser med varandra och drar relevanta slutsatser.

Uppbyggnad: I vilken omfattning elevens resonemang är logiskt uppbyggt och balanserar mellan översiktliga och mer detaljerade beskrivningar. I vilken omfattning resonemanget är utbyggt med flera led eller olika perspektiv.

Underbyggnad: I vilken omfattning eleven bygger under, motiverar och förtydligar sitt resonemang och sina slutsatser med hjälp av exempel från texten och sina egna erfarenheter.²

Vad ska vara underlag för bedömning?

Vad kan vara en motiverande redovisningsform som gör att jag kan se så mycket som möjligt av elevens kunnande (=hög validitet)?

² Exemplet från Diskussionsunderlag för grundskoleutbildningen. (2012). Skolverket.

Fundera sedan över:

1. *Hur kan förmågan övas i undervisningen?*
2. *Hur kan förmågan synliggöras i undervisningen?*
3. *Hur kan uppgiften (eller delar av den) bedömas formativt (t.ex. lärar- eller elevåterkoppling) innan?*
4. *Hur sker återkoppling till eleverna?*
5. *Hur dokumenteras elevers lärande?*

4

Analysera elevexempel – I

Syfte: Utveckla bedömarkompetensen, identifiera eventuella svårigheter och missuppfattningar hos eleverna samt arbeta för en ökad samsyn och likvärdighet i bedömningar.

Förslag på upplägg: Ta med elevexempel utifrån uppgiften som gjordes träffen innan. Välj ut kanske 10 exempel som analyseras djupare. Diskutera gärna två eller tre först innan hela gruppen redovisar hur de tänkt.

1. Om möjligt gör gärna en "grovsortering" först och sortera elevsvar med olika kvalitet i olika högar eller dylikt.
2. Studera elevexemplen utifrån kunskapskraven eller de bedömningsaspekter ni valt och diskutera vilken kvalitet olika exempel representerar. Ta gärna hjälp av kommentarmaterial till kunskapskraven (om sådana finns) eller kursplanernas kommentarmaterials generella förklaringar.
3. Anteckna gärna varför ni tycker att t.ex. ett resonemang är enkelt, utvecklat eller välutvecklat. (Detta kan användas för att utveckla en bedömningsmatris som kan användas framöver).
4. Prövade uppgiften förmågan väl och kan bedömas i förhållande till valda delar av kunskapskraven? Behöver man eventuellt förändra bedömningsaspekterna?
5. Vilka styrkor och svagheter framträder i elevexemplen? Vilka uppgifter har många elever svårigheter med? Fick ni syn på något i analysen som gör att man kan behöva förändra undervisningen framöver för att utveckla förmågan mer? Vad? Hur?
6. Varje grupp kan sedan redovisa hur man tänkt och eventuella skillnader kan diskuteras.

5/6

Konstruera ny fråga/frågor eller uppgift/er och analysera elevexempel – II

Genomför upplägget från träff 3 och 4 igen, antingen:

- 1) utifrån en liknande uppgift/fråga som prövar samma förmåga/delar av kunskapskraven för att se en eventuell utveckling eller,
- 2) genom att konstruera en uppgift som prövar andra delar av kunskapskraven.

Betygsättning

Syfte: diskutera och eventuellt utvärdera och utveckla rutiner för betygsättning på skolan.

Läs informationsmaterialet om betyg <http://www.slideshare.net/BLoPP/betyg-k-6-14129227> och diskutera:

- 1) Hur tänker vi runt progression? Betyget ska ju spegla elevens kunskaper vid tiden för betygsättningen?
- 2) När kan man bortse från delar av kunskapskraven? Har vi rutiner på skolan för att diskutera detta tillsammans och med rektor?
- 3) Hur tänker vi runt terminsbetyg åk 6 (eller åk 7,8 el ht 9)? Är det möjligt att få högsta betyg redan ht åk 6 (alternativt åk 7,8 el ht 9)? Kan det påverka elevernas motivation och lärande hur vi tänker och agerar runt det? Vad är våra erfarenheter?
- 4) Har vi redan nu en organisation på skolan där alla lärare är legitimerade i de ämnen de sätter betyg i?

- 5) När kan det vara aktuellt att sätta blockbetyg i årskurs 6 i SO eller NO? Vilka svårigheter och möjligheter finns med det? Utifrån kursplanernas uppbyggnad – kan det vara svårare att sätta blockbetyg i SO än i NO?

- 6) När kan det vara aktuellt att sätta betyg på enskilda uppgifter? Hur har vi jobbat med det och vad är våra erfarenheter?

- 7) Hur tänker vi runt de nationella provens betydelse för betyget? Har vi gemensamma rutiner för att analysera resultat på nationella prov och jämföra med vår egen dokumentation?

- 8) Övriga frågor